

покликана запобігати господарським правопорушенням в механізмі правового регулювання.

Література

1. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб. 2-ге вид., змін. та доп. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 766 с.
2. Щербина В.С. Господарське право: підруч. 4-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 640 с.
3. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Мамутов В.К., Овсиенко В.В., Юдин В.Я. Предприятие и материальная ответственность. Киев: Наукова думка, 1971. 190 с.
5. Грибанов В.П. Осуществление и защита гражданских прав. Москва: Статут, 2000. 411 с.

УДК 346.11(043.2)

Соколенко Д.А., студентка,
Факультет транспорту, менеджменту та логістики,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Загрішева Н.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Некомерційна господарська діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального сектору економіки в галузях (видах діяльності), де відповідно до Господарського кодексу України (далі – ГК України) забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися також іншими суб'єктами господарювання, яким здійснення господарської діяльності у формі підприємництва забороняється законом.

У свою чергу, ч. 1. ст. 52 ГК України некомерційне господарювання визначається як самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку. Правове регулювання некомерційного господарювання обмежується лише вказівкою на організаційні форми здійснення

некомерційної господарської діяльності, а також регулювання некомерційної господарської діяльності.

Слід зауважити, що підприємницька та некомерційна господарська діяльність має відповідні організаційні форми, про що йдеться у статтях 45, 53 ГК України, проте ці форми визначаються як будь-які. При цьому, майже аксіоматично сприймається положення, що підприємницька господарська діяльність здійснюється у формі підприємницьких товариств та підприємств, а некомерційна – непідприємницьких товариств. У свою чергу, останні дослідження підтверджують позицію, що підприємство не є формою некомерційної діяльності.

Варто звернути увагу, що розподіл суб'єктів господарювання на комерційні й некомерційні пов'язаний не з фактом одержання прибутку, а з метою його одержання, що визначається в установчих документах при створенні суб'єкта господарювання. Тому не виключена можливість отримання суб'єктами некомерційного господарювання прибутку (доходу), однак при цьому вони не можуть вільно розпоряджатися ним, розподіляти чистий прибуток між засновниками, а останній повинен спрямовуватися, як правило, на забезпечення статутних цілей діяльності організації [1, с. 132].

Як приклад, наведемо положення, що дістало подальший розвиток у дослідженні Л.В. Машковської щодо класифікації некомерційних суб'єктів господарювання, виходячи з їх правового статусу та мети створення, шляхом поділу на: 1) ті, які безпосередньо здійснюють благодійну діяльність (благодійні організації, релігійні організації, об'єднання громадян); 2) які створені та діють як посередники (біржі); 3) які діють у сфері фінансових послуг (кредитні спілки, недержавні пенсійні спілки); 4) які надають правові консалтингові послуги та судову допомогу (торгово-промислові палати); 5) яким притаманні ознаки неприбутковості та є такими у випадках, передбачених виключно законом (кооперативи, кредитні спілки, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та інші) [2, с. 5].

Можна погодитися з точкою зору В.С. Щербини з приводу того, що виділення в Господарському кодексі України й інших актах господарського законодавства неприбуткових організацій як самостійних суб'єктів, що можуть здійснювати певні види господарської діяльності, має найбільш важливе значення з погляду оподаткування цих осіб. Для господарського ж законодавства більш прийнятним є розподіл суб'єктів господарювання залежно від мети їхньої діяльності на підприємницькі (комерційні) і

непідприємницькі (некомерційні). Цей висновок підтверджується й нормами Цивільного кодексу України [3, с. 348].

Якщо господарська діяльність громадян або юридичної особи, зареєстрованої як суб'єкт некомерційного господарювання, набирає характеру підприємницької діяльності, до неї застосовуються положення Господарського кодексу України та законів України, що регулюють підприємництво.

На суб'єктів господарювання, які здійснюють некомерційну господарську діяльність, поширюються загальні вимоги щодо регулювання господарської діяльності з урахуванням особливостей її здійснення різними суб'єктами господарювання, які визначаються ГК України та відповідними законодавчими актами України.

Отже, некомерційне господарювання – це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку. Некомерційна господарська діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки в галузях (видах діяльності), в яких забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади або органу місцевого самоврядування.

Література

1. Пашков В.М. Діяльність суб'єктів господарювання як об'єкт правового регулювання: проблема кваліфікації. Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. Харків, 2011. № 1. С. 124-134.

2. Машковська Л.В. Правовий статус некомерційних суб'єктів господарювання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. – Одеса, 2012. 18 с.

3. Мілаш В.С. Господарське право: курс лекцій: у 2 ч. Харків: Право, 2008. Ч. 1. 496 с.